

**Mo gba Islam geḡe bí ẹ̀sìn láì padanu
ìgbàgbọ̀ mi nínú Jesu Kristi (aláfià kó
máa bá a), tàbí nínú ẹ̀nikẹ̀ni lára àwọn
wòlù Ọ̀lọ̀run Olódùmarè**

**“Sọ pé, ‘Ẹ̀yin Àwọn Tó Ní Ìwé! Ẹ̀ jẹ́ ká wá sí
òrọ̀ tí ó wọ̀pọ̀ láàárín wa: pé a kì yóò jọ̀sin
fún ẹ̀lòmú bí kò ẹ́ Ọ̀lọ̀run kan ẹ́so, a kì yóò
sì fi ẹ̀nikẹ̀ni kún un...”**
(Qur'an 3:64)

**A pèsè rẹ̀ nípasẹ̀:
Muhammad Al-Sayed Muhammad**

**[Láti inú iwé: Kí Ló Dé Tí A Fi Gbàgbò nínú Wòlù Ìslám,
Muhammad (kí àlàáfíà kó máa bá a)?]**

[Why Believe in the Prophet of Islam, Muhammad (peace be upon him)?]
Ní ibámu pèlú akolè tí a n jíròrò yìi: [Mo gba Islam gege bí èsin láí padanu igbàgbò mi nínú Jesu Kristi (aláfíà kó máa bá a), tàbí nínú enikèni lára àwọn wòlù Olórùn Olódùmarè.] ibèrè náà ni pé:

Kí ló dé tí Ìslám fi jẹ èrè àti ìṣẹgun? Báwo ni mo ṣe lè má padanu igbàgbò nínú Jesu Kristi (kí àlàáfíà kó máa bá a) tàbí nínú enikèni lára àwọn wòlù?

Ni akoṣo ati saaju gbogbo nkan, o ṣe pataki lati jẹ ominira kuro ninu awọn ifẹ ara eni ati awọn abosi ki a le sunmọ ọrọ naa pèlu ero oṣẹ ati imọràn to dá lórí itòsì òtítọ, nípa tẹlẹ ohun tí ọkàn tó ní imọràn tó dára n gba láti imúlò èbùn irònu tí Olórùn ti fún èniyàn. Èyí ṣe pàtàkì jùlọ nípa àwọn ọràn igbàgbò nínú Olórùn, Èlédáá, Ọba Alágbára àti Ológo, àti igbàgbò tí èniyàn yòò ṣe idájọ fún níwájú Olúwa rẹ. Èyí n bèèrè imọràn láti mọ iyàtò láàárín rere àti búburú, àti láti yan ohun tó tọ pèlú imúlò èdá èniyàn tí a fi n wa igbàgbò tó dára jùlọ tó bá itóbi Olórùn mu.

Ènì kan yòò ní imọlára gbígba Islam, yòò sì rí i nígbà tí ó bá jẹ èlẹ̀rì àwọn èrì tó fi hàn pé ó jẹ òótọ̀ àti àwọn idi tí n fidi iròyìn Anòkò rẹ, Anabi Muhammad, àlàáfíà Olórùn kí ó wà lórí rẹ, eni tí ó wà gégé bí olùkóni igbàgbò yí. Eniyan bẹẹ yoo si yin Olórùn fun didari rẹ si ibukun Islamu gẹgẹbi èsin, lẹhin ti O fun un ni agbara lati mọ ododo rẹ ati ifiranṣe Anabi Rẹ.

Ní sọkí, diẹ nínú àwọn èrì àti àmì yìi ni:

Kínnì: Anabi Muhammad, kí iké àti àlàáfíà Olórùn máa bá a, jẹ eni tí àwọn èniyàn rẹ mò dáadàa láti igbà ọmọdẹ rẹ nípa àwọn iwà rere àgbàyanu rẹ. Àwọn iwà wònyí fi hàn kedere oṣẹ Olórùn ní yíyàn an fún ipò wòlù. Lára àwọn iwà yìi ni itóótọ̀ àti idúróṣinsin rẹ. Kò ṣéé ronú pé èniyàn tí a mò sí eni tí ó ní irú àwọn iwà yìi, débi pé a fi orúkọ itẹwọgbà mọ ọn, yòò fi itóótọ̀ sílẹ̀, yòò sì parọ̀ fún àwọn èniyàn rẹ, kó má jẹ pé yòò parọ̀ fún Olórùn ní pé ó jẹ wòlù àti ojìṣẹ.

Èlẹ̀kẹjì: Ipè rẹ, kí ibá àlàáfíà wà lórí rẹ, bá itẹlórùn èdá (fitrah) mímọ̀ àti oṣẹ tí ó dára mu. Èyí pèlú:

➤ Ìkésí sí ìgbàgbò nínú wíwà Ọlórún, ìṣòkan Rè, itóbi Rè, àti agbára Rè.

➤ Kí a má ṣe jòsin fún èlòmíì yàtò sí Rè (kò sí èniyàn, òkúta, ẹranko, tàbí igi).

➤ Kí a má bèrù tàbí ní irètí lódò èlòmíì ju Rè lọ.

Gégé bí èniyàn ṣe ń ronú pé: “Ta ni dá mi, tí ó sì mú gbogbo àwọn èdá wònyí wá sí iwàláàyè?” Ìdáhùn tí ó ní itòsì ogbòn ni pé ẹni tí ó dá, tí ó sì mú gbogbo àwọn èdá wònyí wá sí iwàláàyè gbodò jẹ Ọlórún alágbára nílá àti ẹni tí kò ní àbùkù, tí a ṣàpẹjúwe rẹ pẹlú agbára Rè láti dá ohun gbogbo àti láti mú un wá láti inú àìní sí iwà (nítorí pé kò ní itòsì ogbòn rára pé ohun kan lè dá nkan láti inú àìní).

Tí ó bá sì tún bèèrè pé: “Ta ni dá Ọlórún yìí, tí ó sì mú un wá sí iwà?” Ká sọ pé ìdáhùn ni pé: “Dájúdájú, ó gbodò jẹ Ọlórún míí tí a tún ṣàpẹjúwe rẹ pẹlú agbára àti itóbi,” nígbà nàà èniyàn yóò rí i pé a ó fí í sínú ibèèrè kan nàà láìní òpin, a ó sì máa tún ìdáhùn kan nàà ṣe leraléra. Nítorí nàà, ìdáhùn tó dá lórí ogbòn sí ibèèrè yìí ni pé kò sì èlédáà tàbí olùpilèsè fún Èlédáà Ọlórún yìí tí ó ní agbára pípé lórí ìṣedá, tí ó sì ń mú ohun gbogbo wá láti inú àìní sí iwà. Oun nikan ṣoṣo ni ó ní agbára yìí. Nítorí nàà, Òun ni Ọlórún gidi, Ẹni Kan ṣoṣo, Aláìlédàpọ, ẹni kan ṣoṣo tí ó yẹ fún ijòsin.

Pèlupèlu, kò yẹ fún Ọlórún (Allah) láti gbé nínú èniyàn tí a dá, ẹni tí ó ń sùn, tí ó ń yọ itò, tí ó sì ń ya ìgbé. Bákan nàà, èyí tún kan àwọn ẹranko (bíi màlùù àti àwọn mìíràn), pàápàá jùlọ níwọn bí ipèyà gbogbo wọn ṣe jẹ ikú àti yíyípadà sí òkú tí ó ń rùn.

🕒 Jòwọ wo iwé:

“Ìjíròrò Tó Dáké láàárín Hindu àti Musulumi”

“A Quiet Dialogue between a Hindu and a Muslim”.

➤ Ipè kan tún wà pé kí a yàgò fún àfihàn Ọlórún nípasè àwòrán ere (statues) tàbí irísí mǐí, nítorí pé Ó ga ju gbogbo àwòrán kankan tí èniyàn lè ronú rẹ tàbí dá sílẹ̀ lọ, gégé bí ifẹ̀ ara wọn tàbí irònú wọn ṣe lè sọ.

🕒 Jòwọ wo iwé:

“Ìjíròrò Aláfòmọ̀ràn Láàárín Buddhist àti Musulumi”

“A Peaceful Dialogue Between a Buddhist and a Muslim”.

➤ Ìpè láti sọ Qlòrun di mímọ kúrò nínú ìdì tí ó fì nílò láti bí ọmọ, nítorí pé Òun ni Ọkan soṣo, tí kò tì jẹ pé ẹnìkẹni ló bí i. Nítorí náà, kò nílò láti bí ẹnìkẹni. Tí ó bá ẹ bẹẹ, kí ló máa dá a dúró kó má ní ọmọ méjì, mètá tàbí jù bẹẹ lọ? Ẹyí kò ní yọrí sí fífí ipò Qlòrun fún wọn? Ẹyí yóò sì yọrí sí pípá àdúrà àti ijọsin kúrò lódò Qlòrun kan sí ọpọ ọlòrun.

➤ Ìpè láti sọ Qlòrun di mímọ kúrò nínú àwọn àbùdà àìbámu tí a ti fì kàn án nínú àwọn igbàgbọ mìíràn, pèlú:

- Àfihàn Qlòrun nínú ẹsin Jùù àti Kristẹni gégé bí ẹni tí ó bínú tí ó sì kábaámọ pé Ó dá ẹniyàn, gégé bí a ti rí nínú Jẹnẹsísì 6:6. [Bíbélì Kristẹni ní àwọn iwé mímọ Jùù gégé bí apá kejì rẹ, tí a sáà maa n pè ní “Majẹmu Láéláé”]. Ibánújẹ àti ikábaámọ fún ohun tí a ẹ maa n wáyẹ nikan láti inú aṣiṣe nítorí àìmọ itẹsìwájú ohun tí yóò ẹlẹ.

- Àfihàn Qlòrun nínú ẹsin Jùù àti Kristẹni gégé bí ẹni tí ó sinmi lẹyin isẹdà ọrun àti ayé, gégé bí a ti mẹnuba nínú Ẹkísódòsì 31:17, àti pé Ó tún gba agbára Rẹ padà (gégé bí itumọ Gẹẹsi). Sùgbón isinmi àti ipadà agbára kí í ẹlẹ bí kò ẹ nítorí ààrẹ tàbí ìrìbọmi agbára látàrí isapá àti isẹ tó pọ.

🔞 Jòwọ tọka sí iwé:

“Àfiwé láàárín Islam, Kristẹni, Jùù, àti Àṣàyàn láàárín Wọn”

“A Comparison Between Islam, Christianity, Judaism, and The Choice Between Them”

➤ Ìpè láti sọ Qlòrun di mímọ kúrò nínú àbùdà elẹyàmẹyà (racism), àti pé Òun kì í ẹ, gégé bí ẹsin Jùù ẹ sọ, Qlòrun fún àwọn ẹniyàn kan tàbí ẹgbẹ kan nikan. Gégé bí ẹniyàn ẹ ní ifarahàn imọlára látàrí èdà tí Qlòrun fì sínú wọn láti kọ àti kórííra ẹtanú elẹyàmẹyà, kò yẹ kí a sọ iwà elẹyàmẹyà yìí di tí Qlòrun, Ẹni tí Ó ti gbin ifẹ láti kórííra rẹ sínú wọn.

➤ Ìpè láti gba gígá, pípé, àti ẹwà àwọn àbùdà Qlòrun gbọ, tí ó tẹnumọ agbára Rẹ alálèdínkù, ọgbón Rẹ pípé, àti imọ Rẹ tí ó yí gbogbo ohun ká.

➤ Ìpè láti gba igbàgbọ nínú àwọn iwé ọrun, àwọn wòlìi, àti ángẹlì. Ó fì àpẹrẹ wé ẹrọ àti ẹniyàn. Gégé bí ẹrọ tí ó ní àwọn apá

tó sòro àti tó dára pò ẹ̀ ńlò iwé itonisona láti ọwọ̀ ẹ̀lẹ̀dàá rẹ̀ kí a lè sàlàyé bí a ẹ̀ ń lo ó, kí ó má bàjẹ̀ (èyí tí ó fí hàn pé a gbòdò jẹ̀wọ̀ ẹ̀lẹ̀dàá rẹ̀), bẹ̀e ni èniyàn, ńlò iwé itonisona àti itosona, iwé itoni, tí yóò sàlàyé iwà rẹ̀ tí yóò sì jẹ̀ itókasi láti ẹ̀tò igbésí ayé rẹ̀ gégé bí àwọn ilàna Olórún. Itosona yìi wá látàrì àwọn wòlìi Olórún, tí Ó ti yàn láti kó ihìn Rẹ̀ wá nípasẹ̀ àngẹ̀lì tí a yàn fún isẹ̀ kíkó isipayá (wahyi) wá, ní irisi ọ̀fin àti ẹ̀kọ̀.

➤ **Ìpè láti gbé ipò àti ọ̀lá àwọn wòlìi àti àwọn aṣojú Olórún ga, àti láti sọ wọn di mímọ̀ kúrò nínú àwọn ẹ̀sùn tí a fí kàn wọn nínú àwọn igbàgbọ̀ miiran tí kò bá iwà ẹ̀ni rere mu, ánbàtari ẹ̀ni tó jẹ̀ wòlìi. Apeṣẹ̀ ni:**

- Ẹ̀sùn ẹ̀sìn Jùù àti Kristẹ̀ni pé Wòlìi Haruna (Aaron) jọsin òrìṣà tí ó wá ní irisi ọ̀mọ̀ málúù, kí í ẹ̀ pé ó jọsin nikan sùgbón pé ó tún kó tẹ̀npìlì fún un, ó sì paṣẹ̀ fún àwọn ọ̀mọ̀ Israẹ̀lì láti jọsin fún un, gégé bí a ti rí nínú Ẹ̀kísódòsì 32.

- Ẹ̀sùn pé Wòlìi Lọ̀tì (Lot) mu ọ̀tí, ó sì bí ọ̀mọ̀ pẹ̀lú àwọn ọ̀mọ̀binrin rẹ̀ méjì, wọn sì bí ọ̀mọ̀ fún un (Genésìsì 19).

Ìṣelámẹ̀yító sí àwọn tí Olórún Olódúmarè yàn gégé bí aṣojú Rẹ̀ láàárín Rẹ̀ àti ẹ̀dà Rẹ̀ láti kó ihìn Rẹ̀ wá, jẹ̀ bákan náà pẹ̀lú ìṣelámẹ̀yító sí iyan Olórún fúnra Rẹ̀. Èyí tùmọ̀ sí láti pé Olórún ní ẹ̀ni tí kò mọ̀ ohun tí ó pamọ̀ àti aláìní ogbón nítorí yíyan àwọn wòlìi àti aṣojú tí kò tọ̀, ẹ̀ni tí ó yẹ̀ kí wọn jẹ̀ àtùpà itosona fún gbogbo èniyàn. Ìbẹ̀rẹ̀ náà ní pé: Tí ó bá jẹ̀ pé àwọn wòlìi àti aṣojú Olórún pàápàá kò bó lówọ̀ àwọn iwà àìtọ̀ tí a sọ mọ̀ wọn yìi, ẹ̀ ó ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ kí àwọn ọ̀mọ̀lẹ̀yìn wọn bó lówọ̀ rẹ̀? Èyí lè di àwáwọ̀ láti soni di ẹ̀ni tó ń rin nínú irú iwà bẹ̀, kí ó sì mú kí ó tàn káàkiri.

➤ **Ìpè láti gba igbàgbọ̀ nínú Ọ̀jọ̀ Ìdájọ̀, ojọ̀ tí a ó jí èniyàn dide lẹ̀yìn ikú wọn, tí a ó sì ẹ̀ isirò isẹ̀ wọn. Èrè yóò jẹ̀ isanwó fíla (ní igbésí ayé ayọ̀ àìnípẹ̀kun) fún igbàgbọ̀ àti isẹ̀ rere, àti iya lile (ní igbésí ayé ibànújẹ̀) fún àìgbàgbọ̀ àti isẹ̀ búburú.**

➤ **Ìpè sí ọ̀fin tó tọ̀ àti àwọn ẹ̀kọ̀ gígá, àti sí itókasi àwọn àṣìṣe nínú àwọn igbàgbọ̀ ẹ̀sìn sáájú. Apeṣẹ̀ ni:**

Ọ̀bìnrin: Nígba tí ẹ̀sìn Jùù àti Kristẹ̀ni fí ẹ̀sùn kàn Ẹ̀fà (iyàwọ̀ Ádámù, àlàáfia kó wá lórí rẹ̀) pé ọ̀n ló fà á tí Ádámù fí sàìgbòrán

sí Ọlórún nípa jíjẹ kó je nínú igi tí a kó ó, gégé bí (Genésísi 3:12), àti pé Ọlórún jìyà fún un pèlú ìrora oyún àti ìbímọ̀ àti fún gbogbo iran rẹ̀ (Genésísi 3:16), Al-Qur’ān Mímọ̀ sàlàyẹ̀ pé àṣiṣe Ádámù jẹ̀ nítorí ìtanrànṣẹ̀ Šatānì (kì í ṣe nítorí Éfà) gégé bí [Súrà Al-A‘rāf: 19–22] àti [Súrà Tāhā: 120–122]. Nípa bèẹ̀, a yọ̀ ikórííra sí obínrin kúrò, tí àwọn èsìn sáájú tí dá lórí ìgbàgbọ̀ yẹn. Íslám wá pèlú ipè láti bọ̀wọ̀ fún obínrin ní gbogbo ipèlẹ̀ ìgbésí ayé wọn. Àpẹẹrẹ̀ ní ọ̀rọ̀ wòlìi Muhammad (àlàáfíà kó wà lórí rẹ̀): “È ṣe itóju obínrin dáadáa” [Sahih Bukhari], àti pé: “Ènikẹ̀ni tí ó bá ní ọ̀mọ̀bínrin, tí kò sì pa á láàyè (bí a ṣe ń ṣe ní àkókò àtíjọ̀), tí kò sì ṣe ègàn rẹ̀, tí kò sì fí ọ̀mọ̀kúnrin rẹ̀ ṣe ààyè ju u lọ, Ọlórún yóò mú un wọ̀ Parádisẹ̀ nítorí rẹ̀.” [Ahmad].

Ogun: Nígba tí èsìn Jùù àti Kristẹ̀ni mẹnuba ọ̀pọ̀ itàn ogun tí ó ń pè sí pípà àti iparun gbogbo èniyàn, pèlú àwọn ọ̀mọ̀, obínrin, àgbàlagbà àti ọ̀kúnrin (gégé bí Joshua 6:21 àti míi), tí ó lè sàlàyẹ̀ ifẹ̀ ipaniyan àti àìní ifarabalẹ̀ sí ipaniyan àpapọ̀ (gégé bí ohun tí ń ṣẹ̀lẹ̀ ní Palésítínì), a rí ifarahàn ifaradà Íslám nínú ogun nípasẹ̀ idènà pípà àwọn ọ̀mọ̀, obínrin, àgbàlagbà àti àwọn tí kò kópa nínú ogun. Àpẹẹrẹ̀ ní ọ̀rọ̀ wòlìi Muhammad (àlàáfíà kó wà lórí rẹ̀): “È má ṣe pa ọ̀mọ̀ kékeré, ọ̀mọ̀, obínrin, tàbí àgbàlagbà” [Al-Bayhaqi], àti pé ó tún pè sí itóju rere fún àwọn èlẹ̀wọn ogun, àti idènà láti ṣe ipá sí wọn.

Ìṣàlẹ̀ Jòwọ̀ tọ́ka sí iwé:

“Àwọn Èkọ̀ Íslám àti Bí Wọn Ṣe ń Yanju Íṣòro Àtíjọ̀ àti Tí Òde-Òní.”

“Islam's Teachings and How They Solve Past and Current Problems”.

Keta: Àwọn ààmi iyanu àti iṣẹ̀ àgbàyanu tí Ọlórún ṣe nípasẹ̀ wòlìi Muhammad (àlàáfíà kó wà lórí rẹ̀) gégé bí ẹ̀rì itilẹ̀yìn Ọlórún fún un. Wọn pín sí:

- Àwọn iyanu tí a lè rí: bí omi ṣe ń sà̀n láti inú àwọn ika ọ̀wọ̀ rẹ̀ (àlàáfíà kó wà lórí rẹ̀), tí ó ṣe ipa pàtàkì láti gba àwọn onígbàgbọ̀ lá kúrò nínú iparun nítorí ongbe ní ọ̀pọ̀ ìgbà.
- Àwọn iyanu tí kì í ṣe tí ara (àìrì): bíi:

- Àdùrà rè tí a máa n gba, gégé bí àdùrà fún òjò.
 - Muhammad (kí àlàáfia àti ibùkún kó wà lóri rè) sòrò nípa òpò nnkan tí kò tii hàn rí: gégé bí àsotèlè rè nípa àwọn isegun ojo iwájú ti Egypt, Constantinople, àti Jerusalem, àti itèsiwájú àṣẹ wọn. Ó tún sòrò nípa isegun Ascalon ní Palestine àti fifi rè kún Gaza (tí a mọ sí Gaza Ascalon ní itàn) nípasẹ ọrọ rè pé: “Èyí tí ó dára jùlọ nínú jihād yín ni idààbòbò ààlà, àti èyí tí ó dára jùlọ nínú rè wà ní Ascalon” [Silsilatu Saheehah ti Al-Albani]. Èyí fi hàn ní kíkèkò pé ibi tí a mẹnuba nínú hadith yìi yóò jẹ ibi jihād nílá ní ojo iwájú, tí yóò nílò ifaradà nílá láti ọdọ àwọn jagunjagun ọlọlá nípasẹ ifaradà àti idábò bo nítorí Allah. Gbogbo ohun tí ó sọ gégé bí àsotèlè ti ṣe.

- Muhammad (kí àlàáfia àti ibùkún kó wà lóri rè) tún sòrò nípa òpò òtító imọ sáyẹ̀nsì tí kò tii mọ ní àkókò rè ju ọdún 1400 lọ sẹyin, tí imọ sáyẹ̀nsì ọde ọ̀nì sì ti jẹrì sí òtító àti idánlójú ohun tí ó sọ. Àpẹrẹ ni ọrọ rè pé: “Tí ojo méjilélógójì (42) bá kojá lóri àtò, Allah yóò rán angẹli kan sí i, tí yóò dá irísí rè, tí yóò sì dá igbóràn rè, iríran rè, awọ rè, ẹran ara rè àti egungun rè...” (Muslim ni ó rọ̀yin rè).

- Imọ sáyẹ̀nsì ọde ọ̀nì ti fi hàn pé ní ibèrè ọ̀sẹ keje, pàápàá láti ojo ketalélógójì (43) lẹyin igbà tí oyún bá bèrè, itòlẹ̀seese egungun omo inú oyun bèrè sí i hàn, irísí èniyàn sì bèrè sí i dá, èyí tí ó jẹrì sí òtító ohun tí Anábi sọ.

• Íyanu Al-Qur’ān (iyanu tó tóbi jùlọ tí yóò wà títí di Ojo Idájó), pẹ̀lú ọ̀nà ikowé aláilẹgbẹ̀ rè, tí àwọn Arabu tó mọ èdè dáadára kò lè ṣe surah kankan tó jo eyi tí ó kéré jùlọ nínú rè.

- Al-Qur’ān Mímọ sòrò nípa òpò ohun tí a kò rí (àtíjọ, isinsin yìi, àti ojo iwájú), pẹ̀lú òpò òtító sáyẹ̀nsì tí kò sí ẹnì tí ó lè mọ ju ọdún 1400 sẹyin lọ. Nígbà later, sáyẹ̀nsì ọde-ọ̀nì jẹrì sí itóótun rè. Èyí ti jẹ kó jẹ idí tí ọ̀pọ̀ onímọ sáyẹ̀nsì fi yí padà sí Islam.

[Ọkàn lára àwọn tí ó fi iyin jinlẹ hàn fún àwọn òtító imọ iràwọ̀ (astronomy) nínú Al-Qur’ān ni Profesa Yoshihide Kozai – Olùdàrí Ilé-Ìwádii Iràwọ̀ Tokyo ní orílẹ̀-èdè Japan.]

Àpẹẹrẹ ni itòka pé Olórún máa n fa àgbáyé gbóoro sí i, gégé bí Ó ẹ̀se sọ pé: “Àti ọ̀run, A kó ọ̀ pẹ̀lú agbára, dájú pé A n gbóoro sí i” [Adh-Dhāriyāt: 47]. Sáyẹ̀nsi kò ẹ̀se àwárí èyí tí tí di àkòkò ọ̀de-òní.

- Ọ̀rọ̀ àkòkò tí Olórún sọ̀kalẹ̀ nínú Al-Qur’ān ni: “Ka ní orúkọ Olúwa rẹ̀ tí ó dá ẹ̀dá” [Al-‘Alaq: 1].

Kíkà ni ọ̀nà sí ìmọ̀ àti ìmọ̀yẹ, tí ó sì jẹ̀ ilàna itẹ̀síwájú ènìyàn nínú gbogbo apá ìgbésí ayé.

🔍 Jọwọ̀ tọka sí iwé:

“Èsìn Islam àti àwọn Àwárí Ìmọ̀ Sáyẹ̀nsi Ọ̀de-òní gégé bí Èrì àti Ifẹ̀sẹ̀múlẹ̀ fún Iṣẹ-Anábi àti Iṣẹ-Onṣẹ Muhammad (kí àlàáfíà kó wà lórí rẹ)”

“Islam and the Discoveries of Modern Science as the evidence and proofs of the prophethood and messengership of Muhammad (peace be upon him)”.

■ **Àkíyèsí ìmọ̀-ọ̀gbọ̀n (logical):** Àkíyèsí ọ̀gbọ̀n: Ohun tí a mẹnuba jẹ̀ ilàna ododo tí gbogbo ọ̀kàn, láika ipele wọn sí, lẹ̀ lóye láti mọ̀ itẹ̀wọ̀gbà àti ọ̀tító wòlìi tàbí ránsẹ̀ kankan, àti nítorí náà, ọ̀tító ipè àti iṣẹ-onṣẹ̀ rẹ̀. Tí a bá béèrè lówọ̀ Júù tàbí Kristẹ̀ni pé: “Kí ló dé tí o fi gba wòlìi kan gbọ̀ nígbà tí o kò rí iyanu rẹ?” Ìdáhùn yóò jẹ̀: “Nítorí èrì tí n tẹ̀síwájú láti ọ̀wọ̀ àwọn tó sọ iyanu rẹ̀.”

✓ Ìdáhùn yìi yóò darí sí ìgbàgbọ̀ nínú wòlìi Muhammad (àlàáfíà kó wà lórí rẹ̀), nítorí pé èrì àwọn tó sọ iyanu rẹ̀ pò ju ti wòlìi mii lo.

■ Lẹ́yìn gbogbo ohun tí a ti sọ lókè, nípasẹ̀ itàn ìgbésí ayé rẹ̀ tí Muhammad (kí àlàáfíà àti ibùkún kó wà lórí rẹ̀) Sirah tí tí lác, ọ̀tító ipè rẹ̀ máa n hàn kedere.

1. Itara rẹ̀ tó máa n tẹ̀síwájú láti ẹ̀se ohun tí ó n pè sí, pẹ̀lú itẹ̀sọ̀nà sí àwọn iṣẹ̀ ijọ̀sin, àwọn èkọ̀ gíga, àti iwà rere pípẹ̀, pẹ̀lú ibèrù Olórún àti ikánsí ayé yìi tí kí í pé.

2. Muhammad (kí àlàáfíà àti ibùkún kó wà lórí rẹ̀) kọ gbogbo ipèsè tí àwọn ènìyàn Mecca ẹ̀se fún un — iye nì owó, ijọba, ọlá, àti ìgbéyàwó pẹ̀lú àwọn ọ̀mọ̀bínrín ọ̀lọ́lá wọn — ní iyípadà pé kó fi ipè rẹ̀ sílẹ̀ (ipè sí iṣọkan Olórún, ijọ̀sin mímọ̀ fún Un nikan, fifi ibòrìṣà sílẹ̀, pípẹ̀ sí ohun rere àti dídènà ohun búburú), nígbà tó sì n

 Jòwọ tọka sí iwé:

“Muhammad (àlàáfia kó wà lórí rẹ) Lóòótọ ni Wòlìi Ọlọrun.”

“Muhammad (Peace be upon him) Truly Is the Prophet of Allah”.

■ **Ìdààmú àti itànkálẹ gbogbo-ara ti Ìsílààmù:** Ìslám jẹ ẹsìn àlàáfia tí ó gba gbogbo èniyàn mọra, tí ó mọ ẹto wọn, tí ó sì n pè sí ìgbàgbọ nínú gbogbo àwọn wòlìi Ọlọrun.

- Ìslám wá pẹlú ìwòntúnwònsi nínú gbogbo ọrọ, pàápàá jùlọ nínú ọràn ìgbàgbọ, níbi tí ó ti dojuko isoro pàtàkì jùlọ nínú Kristiẹniti, èyí tí ó jẹ ọràn Kristi (àlàáfia kó wà lórí rẹ). Ó n pè sí:

■ Ìgbàgbọ nínú ìjòyẹ wòlìi ti Jesu Kristi (àlàáfia kó wà lórí rẹ), iyanu ibí rẹ, àti iyanu tí ó sọrọ ní ikòkò (cradle) gégé bí àmì láti ọdọ Allah láti fi hàn pé iyá rẹ kò jẹbi ohun tí ẹsìn Juu fi ẹsùn kàn án pé ó ẹ àiwà pẹlú, láti bó ọ lábẹ ẹsùn, láti bó ọlá fún un, àti gégé bí ẹrì wòlìi àti isẹ ránsẹ rẹ ní ojọ iwájú.

✓ **Láti ojú iwòye ogbón:** Èyí ni ọrọ tó dá lórí ogbón àti ìwòntúnwònsi; láí sí àìbikítà ẹsìn Júdáì tí ó sẹ iròyìn iránsẹ Jésù Kristì (àlàáfia fún un), tí wọn fi ẹsùn kàn án, tí wọn sọ ibí rẹ di àgbèrè, tí wọn sì kẹgàn iyá rẹ pẹlú ẹsùn iwà búburú—àti láí sí àṣejù ẹsìn Kristeni tí ó sọ ọ di Ọlọrun.

■ **Ohun tí ó n ṣàlàyé èyí láti ojú iwòye ogbón:**

- Gégé bí fitirà mímọ àti ogbón pípé kò ẹ lẹ gba ipè fún idàpọ èniyàn pẹlú ẹranko (bí kí èniyàn fẹ málúú tàbí ẹranko míràn) láti dá ẹdà kan tí ó jẹ àpapọ méjèjì, bí ẹdà tí ó jẹ idajì èniyàn àti idajì málúú—nitorí pé èyí yóò dín ọlá èniyàn kù, yóò sì ba kókó iwà rẹ jẹ, bó tilẹ jẹ pé méjèjì jẹ ẹdà Ọlọrun—bẹẹ gégé ni fitirà àti ogbón kò ẹ lẹ gba idàpọ iwà Ọlọrun pẹlú iwà èniyàn láti dá ohun kan tí ó ní àpapọ iwà méjèjì. Èyí yóò dín ọgo Ọlọrun kù, yóò sì jẹ àbùkù sí I.

Ìyàtò nlá wà láàrín Èlédàà àti ẹdà; pàápàá jùlọ pé ẹni tí a n sọ yií jẹ ẹni tí a bí láti inú ara obinrin. Pàápàá jùlọ nígbà tí ìgbàgbọ nàà bá ní àwọn àbùkù bíi títikọ, pípa, àti gbígba itijú (bíi títutù sí lójú, lílu, tàbí mímú aṣo kúrò lára rẹ). Ìgbàgbọ tí ó bá ní àwọn àbùkù àti itijú báyií kò tọ, kò sì yẹ fún Ọlọrun Olódúmarè.

- A mò dájúdájú pé Krístì (àlàáfia fún un) jẹ ounjẹ, ó sì nílò láti se itùbò ara (iyàgbẹ àti itò). Èyí kò yẹ fún ẹni tí a ó pè ní Ọlórún, tàbí kí á sọ pé Ọlórún di èniyàn tí a dá, tí ó ń sùn, tí ó ń tọ, tí ó ń se itùbò ara, tí ó sì ń ru idoti nínú inú rẹ. Mímọ ni fún Ọlórún, Ó ga ju àwọn àikùnu wònyí lọ.
- Gégé bí àpò kékeré kí í şeé fi omi òkun kún, bèẹ̀ ni kò şeé gba pé Ọlórún lè wà nínú inú ẹ̀dá aláìlera.
- Gégé bí kò şe ọtítọ́ kí èniyàn kan ru ẹ̀şẹ̀ ẹ̀lòmíràn, kódà bí ó jẹ baba tàbí iyá rẹ̀, èyí tí a tún sọ nínú ẹ̀sìn Kristeni pé: “Àwọn baba kí yóò kú fún ẹ̀şẹ̀ àwọn ọmọ wọn, bèẹ̀ ni àwọn ọmọ kí yóò kú fún ẹ̀şẹ̀ àwọn baba wọn; ẹni kòòkan yóò kú fún ẹ̀şẹ̀ tirẹ̀” (Deuteronomi 24:16), àti pé “Eni tí ó bá şe ni yóò kú. Ọmọ kí yóò jẹbi ẹ̀şẹ̀ baba, bèẹ̀ ni baba kí yóò jẹbi ẹ̀şẹ̀ ọmọ. Ọ̀dodo ẹni olódodo yóò wà lóri rẹ̀, iwà búburú ẹni búburú yóò wà lóri rẹ̀” (Esekieli 18:20). Nítorí náà, kò şeé gba pé ọmọ Adam gbogbo yóò ru ẹ̀şẹ̀ tí wọn kò dá nítorí àìgbọ̀ràn Adam. Nítorí náà, imòràn ẹ̀şẹ̀ àbíkú (inherited sin) jẹ ohun tí ogbon kò, gégé bí itàn Bibéli fúnra rẹ̀.
- Bí a bá sọ pé idárijì Ọlórún fún àìgbọ̀ràn Ádámù (nípa jìjẹ nínú igi tí a kò fún un) kò lè şeé se láì jẹ pé a kàn án mò àgbélébuú, kí nìdí tí a kò fi sọ pé Ádámù fúnra rẹ̀ ni ó yẹ kí a kàn, dípò Krístì— ẹni tí ó jẹ oníwáàsù, olùkò ọ̀dodo, olùfokànsin, àti ẹni tí ó bòwò fún iyá rẹ̀ jùlọ? Kì í şe èyí nìkan, sùgbón ohun tó tún sòro láti gbà ni bí a şe sọ pé Ọlórún fúnra Rẹ̀ ni a kàn mò àgbélébuú lẹyin tí Ó di èniyàn.
- Kí ni yóò şelẹ̀ sí àwọn ẹ̀şẹ̀ ńlá tí èniyàn ń dá lẹyin Adam? Şé a tún nílò kíkàn Ọlórún ní ara èniyàn tuntun ní gbogbo igbà? Bí ó bá rí bèẹ̀, yóò tùmò sí pé ẹgbẹ̀ẹgbẹ̀rún Kristi ni a máa nílò.
- Kí ló dé tí Ọlórún kò fi dárí jì Adam lẹyin tí ó ronúpiwàdà, gégé bí Ó şe ń dárí jì àwọn ẹ̀şẹ̀ mii? Şé kò ní agbára láti şe bèẹ̀? Dájúdájú, Ó ní.
- Bí idí tí a fi sọ pé Kristi jẹ Ọlórún ni pé a bí i láì ní baba, kí ni a ó sọ nípa Adam (àlàáfia kó wà lóri rẹ̀) tí a dá láì ní baba àti iyá rárá?!
- Bí idí tí a fi sọ pé Kristi jẹ Ọlórún ni àwọn isẹ̀ iyanu rẹ̀, kí ni a ó sọ nípa wòlìi Muhammad àti àwọn wòlìi mii tí wọn tún şe isẹ̀

iyanu púpò? Sè a máa sọ pé wọn jẹ Ọlórún? Rára, dájú pé bèè kì í sẹ bèè.

■ **Ìtúmọ̀ ịsàlàyé ọgbọn pàtàkì m̀ìrán tún wà:**

Níwọn bí a ti sọ pé iwà Kristi, ẹnì tí ẹ̀sìn Kristeni sọ pé ó jẹ Ọlùràpàdà Ọlórún, jẹ bóyá aláìlẹ̀kú (mortal) tàbí aláìkú (immortal), ẹyí ni ohun tó hàn gbangba:

1. Bí iwà Kristi bá jẹ aláìlẹ̀kú (mortal):

Nígbà náà, kì í sẹ Ọlórún ni, nítorí náà ịgbàgbò pé ó jẹ Ọlórún àti Ọlùràpàdà ní àkókò kan náà kò ní ìmúlò.

2. Bí iwà Kristi bá jẹ aláìkú (immortal) nítorí pé ó jẹ Ọlórún:

Nígbà náà, kò kú rára, nítorí náà kò sí iràpàdà (atonement) tí ó sẹlẹ.

• Ohun tí a ti sàlàyé láti ojú iwòye ọgbọn nípa àitọ ịgbàgbò nínú idàpọ̀ iwà Ọlórún mọ iwà ẹ̀niyàn—látí dá ẹ̀dá kan tí ó ní iwà méjèjì, gégé bí wọn sẹ sọ nípa Krístì—tún kan ohun tí àwọn ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ẹ̀yàn ti sọ ní àwọn àkókò m̀ìrán. Àpẹrẹ ẹyí ni Krishna ní India, Buddha nínú àwọn ẹyà Ìlẹ̀ Oòrùn, àti Horus ní ilẹ̀ Egypt ịgbààni, ẹnì tí itàn rẹ̀ ti wà láti ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀dún sáájú ibi Krístì.

✓ Nítorí náà, ó hàn gbangba pé ịgbàgbò yí kì í sẹ nńkan m̀ìrán ju àyálò láti inú àwọn ịgbàgbò àwọn orílẹ̀-èdè àtíjọ—tí a gbé kalẹ̀ gégé bí itàn àròsọ, àlàyé asán, àti àlàyé tí kò lẹ̀sẹ̀ nílẹ̀—làìsì ẹ̀rì ịsìpaya tòótọ̀ láti ọ̀dọ̀ Ọlórún tàbí ẹ̀rì ọgbọn pípé tí ó fẹ̀sẹ̀ m̀lẹ̀.

■ **Ìtúmọ̀ àlàyé:**

Ẹ̀sìn Kristeni sọ pé Kristi (àlàáfia kó wà lórí rẹ̀) jẹ Ọlórún, bí ó tilẹ̀ jẹ pé kò sọ bèè rára ní ọ̀rọ̀ kedere kankan nínú àwọn Ihinrere, gégé bí “Èmi ni Ọlórún” tàbí “È bọ̀ mí”, bèè ni kò kọ̀ àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn rẹ̀ ní ìmọ̀ bèè rára.

- Dípò bèè, a rí nínú (Mátíù 21:11) pé Kristi jẹ wòlìl, gégé bí a ti sọ pé: “Àwọn ẹ̀niyàn dàhùn pé, ‘Èyí ni Jesu, wòlìl náà.’”

- Kristi (àlàáfia kó wà lórí rẹ̀) tún kọ̀ àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn rẹ̀ láti gbàdúrà pẹ̀lú iforíbalẹ̀, gégé bí a ti rí nínú (Mátíù 26:39). Tó bá jẹ̀ bèè, ta ni ó ń foríbalẹ̀ fún? Sè kì í sẹ Ọlórún rẹ̀ ni? Báyí ni idúrà sẹ̀ wà nínú Islam.

- Kristi tún kò wọn láti kí ara wọn pèlú ikíni àlàáfíà, gégé bí a ti rí nínú (Jòhànù 20:21, 26), èyí tí ó jò ikíni Islam, tí a fi n sọ pé: “Àlàáfíà kó wà lórí yín,” a sì dàhùn pé: “Àlàáfíà kó wà lórí yín pèlú.”

- Ọ̀pọ̀ èniyàn lẹ́yìn tí wọn gba Islam máa n sọ pé: A ti di Kristẹ̀ni gidi jù lọ ju sáájú lọ, nítorí a n tẹ̀lẹ̀ èkọ̀ Kristi.

■ **A tún sàlàyé pé:** Abala kan pàtàkì wà nínú Al-Qur’án Mímọ̀ tí a n pè ní Surah Maryam, tí ó n bọ̀wọ̀ fún Kristi àti iyá rẹ̀ (àlàáfíà kó wà lórí wọn) lònà tí kí í sẹ́é rí nínú Bíbélì.

- Islam gbé ipele Kristi Jesu àti iyá rẹ̀ ga, ó sì n pè sí ìgbàgbọ̀ nínú rẹ̀ gégé bí wòlù ọ̀lọ́lá tí Ọ̀lórún rán, àti láti tẹ̀lẹ̀ èkọ̀ rẹ̀ níbí tí wọn bá bá èkọ̀ Islam tí Anabi Muhammad (àlàáfíà kó wà lórí rẹ̀) mú wà mu.

🔊 Jòwọ̀ ka àwọn ìwé yìí:

“Ìjíròrò idákẹ́jẹ láàárín Kristẹ̀ni àti Musulumi”

“Kí nìdí tí a fi yàn Islam gégé bí èsìn?”

“A Quiet Dialogue Between a Christian and a Muslim.”

“Why choose Islam as a religion?”

■ **Ní iparí:** Níwọn bí sàlàyé yìí sẹ̀ jẹ̀ tí ojú òtítọ̀, tí ó sì bá ogbọn tó dájú mu—èyí tí Ọ̀lórún fi fún wa gégé bí ọ̀pọ̀lọ̀ láti yàtò sí rere àti búburú—ibèèrè yìí n bẹ̀ fún ẹ̀ni tí ó ti rí òtítọ̀ nínú ẹ̀rì ìjẹ̀mímọ̀ ipè Anabi Muhammad àti Islam sùgbọn tí kò tii gba ìgbàgbọ̀ náà:

- Kí ló n dí ẹ̀ lẹ́wọ̀ láti ronú jinlẹ̀ nipa Islam, kí o sì sàyèwò bóyá ó n fún ọ̀ ní idáhùn sí ibèèrè rẹ̀ (pàápàá nínú ìgbàgbọ̀ nínú Ọ̀lórún tí o lè má rí nínú èsìn míí)? Èyí jẹ̀ nítorí pé a ó bèrè idáhùn lẹ́wọ̀ rẹ̀ níwájú Allah nipa àwọn ìgbàgbọ̀ rẹ̀ àti iwádìí rẹ̀ nínú yíyan òtítọ̀.

- Kí ni ipalára tí yòò wà bí mo bá yan Ìsiláàmù, tó jẹ̀ pé ó n fún mi ní idáhùn tó bọ̀gbọ̀n mu, tó sì rọ̀rùn sí gbogbo ibèèrè mi láí fipá mú ọ̀pọ̀lọ̀ láti gba ohun tí kò lẹ́sẹ̀ nílẹ̀? Nìkan idààmú kankan ha wà bí mo bá pa ìgbàgbọ̀ mi mọ̀ nínú Kristi (àlàáfíà fún un) ní ọ̀nà tó tọ̀, tí kò tako ogbọn àti òtítọ̀, pèlú ifẹ̀ àti ibọ̀wọ̀ gidi fún un? Níwọn ìgbà tí Kristi àti iyá rẹ̀ Mariam (àlàáfíà fún wọn) ní ipò gíga nínú Ìsiláàmù, tí mi ò sì pàdànu ìgbàgbọ̀ nínú wòlù kankan, nẹ̀jẹ̀ eyí kò ni ọ̀nà tó tọ̀? Kí Ọ̀lórún tọ̀ wa sọ̀nà sí ohun rere àti òtítọ̀.